

**Marijampolės regiono
2014 – 2020 m.
plėtros planas**

PRITARTA:

Marijampolės regiono plėtros tarybos
2012 m. gruodžio 12 d.
sprendimas Nr. 51/8S-56

2012-12-12
Marijampolė

TURINYS

1. Įvadas	3
1.1. Marijampolės regiono 2012–2014 metų plėtros plano rengėjas, prie rengimo prisidėjęsios institucijos ir asmenys	3
1.2. Plano rengimo kontekstas	3
2. Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindiniai duomenys	6
3. Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizė (PESET)	11
4. SSGG analizė	14
4.1. Stiprybės	14
4.2. Silpnybės.....	16
4.3. Galimybės	20
4.4. Grėsmės.....	22
5. Strategija	24
6. Priemonių planas	26
7. Plano įgyvendinimo stebėseną	27

1. Įvadas

1.1. Marijampolės regiono 2012 – 2014 metų plėtros plano rengėjas, prie rengimo prisidėjęsios institucijos ir asmenys

Marijampolės regiono 2014 – 2020 metų plėtros plano (toliau – Planas) rengėjas – Regioninės plėtros departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

Darbo grupė 2014 – 2020 m. plano rengimui *

Eil. Nr.	VARDAS	PAVARDĖ	INSTITUCIJA	NARYS
1.	Evaldas	Ulevičius	Regioninės plėtros departamentas prie VRM	pagrindinis
	<i>Jurgita</i>	<i>Pačkauskaitė</i>	<i>Regioninės plėtros departamentas prie VRM</i>	<i>pakaitinis</i>
2.	Vaidotas	Viliūnas	Marijampolės kolegija	pagrindinis
	<i>Irena</i>	<i>Sviliuvienė</i>	<i>Marijampolės kolegija</i>	<i>pakaitinis</i>
3.	Zita	Naruševičienė	Marijampolės teritorinė darbo birža	pagrindinis
	<i>Rita</i>	<i>Mockuvienė</i>	<i>Marijampolės teritorinė darbo birža</i>	<i>pakaitinis</i>
4.	Edita	Snapkaušienė	Kalvarijos savivaldybės administracija	pagrindinis
	<i>Vilma</i>	<i>Šalaševičienė</i>	<i>Kalvarijos savivaldybės administracija</i>	<i>pakaitinis</i>
5.	Vitas	Girdauskas	Šakių rajono savivaldybės administracija	pagrindinis
	<i>Kęstutis</i>	<i>Kuncaitis</i>	<i>Šakių rajono savivaldybės administracija</i>	<i>pakaitinis</i>
6.	Algimanta	Pabedinskienė	Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmų Marijampolės filialas	pagrindinis
	<i>Dana</i>	<i>Liukinevičienė</i>	<i>Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmų Marijampolės filialas</i>	<i>pakaitinis</i>
7.	Valdas	Riklius	Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija	pagrindinis
	<i>Martynas</i>	<i>Vaščėga</i>	<i>Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija</i>	<i>pakaitinis</i>
8.	Rasa	Avietynienė	Kazlų rūdos savivaldybės administracija	pagrindinis
	<i>Rūta</i>	<i>Gudelevičienė</i>	<i>Kazlų rūdos savivaldybės administracija</i>	<i>pakaitinis</i>
9.	Vilija	Ramanauskaitė	Marijampolės savivaldybės administracija	pagrindinis
	<i>Darius</i>	<i>Cinaitis</i>	<i>Marijampolės savivaldybės administracija</i>	<i>pakaitinis</i>

* Sudaryta Marijampolės regiono plėtros tarybos 2012 m. birželio 5 d. sprendimu Nr.51/8S-20

1.2. Plano rengimo kontekstas

Planas rengiamas:

- laikantis tęstinumo principo, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus įgyvendinant Marijampolės regiono plėtros planą 2006-2013 metams, patvirtintą Marijampolės regiono plėtros tarybos 2005 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. TS-16.

- vadovaujantis Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo (Žin., 2000, Nr. 66-1987; 2002, Nr. 123-5558; 2007, Nr. 61-2339; 2010, Nr. 48-2285) 8 straipsniu ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. IV-706 patvirtinta Regionų plėtros planų rengimo metodika.

- atsižvelgiant į Nacionalinę pažangos programą (toliau – NPP), skirtą Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti, bei Europos Sąjungos strategijos „Europa 2020“ nuostatas, ilgalaikes valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptis, nacionalinius Europos Sąjungos struktūrines paramos programavimo dokumentus.

Marijampolės regiono 2014–2020 metų plėtros planas. PROJEKTAS

Plano rengimui naudoti planavimo dokumentai:

- Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015);
- Nacionalinės pažangos programos 2014 – 2020 m. laikotarpiui projektas;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, (Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimas Nr. IX-1154);
- Marijampolės apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 8 d. nutarimas Nr. 1298);
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. IX-1187);
- Kalvarijos savivaldybės 2011-2017 m. strateginis plėtros planas (Kalvarijos savivaldybės tarybos 2010 m. liepos 29 d. sprendimas Nr. T-68-21)
- Kazlų Rūdos savivaldybės 2013-2020 metų strateginis plėtros planas
- Kazlų Rūdos savivaldybės 2013-2020 metų strateginis plėtros planas. I dalis: Esamos situacijos analizė
- Marijampolės savivaldybės 2012-2014 m. strateginis veiklos planas
- Marijampolės savivaldybės plėtros iki 2017 metų strateginis planas
- Šakių rajono savivaldybės 2011-2017 m. strateginis plėtros planas
- Vilkaviškio rajono savivaldybės 2012 -2014 metų strateginis veiklos planas
- Vilkaviškio rajono savivaldybės 2011-2018 metų strateginis plėtros planas

Duomenų šaltiniai:

	Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
	Marijampolės teritorinė darbo birža
	Lietuvos kelių policijos tarnyba
	AB Lesto
	AB Lietuvos dujos
	UAB „Didma“
	UAB „Kalvarijos komunalininkas“
	UAB „Šakių šilumos tinklai“
	AB Litesko
	UAB „Kazlų Rūdos komunalininkas“
	UAB „Vilkaviškio vandenys“
	Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
	UAB „Sūduvos vandenys“
	UAB „Šakių vandenys“
	Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos
	UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras“
	Saugomų teritorijų valstybės kadastras
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	VšĮ „Ekoagros“
	Valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

2. Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindiniai duomenys

Lietuvos regioninės politikos tikslas – mažinti regionų socialinius ir ekonominius skirtumus bei išsivystymo netolygumus pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą. Vienas iš instrumentų, naudojamų regioninės politikos įgyvendinimui, yra regionų plėtros planai. Regiono plėtros plano tikslas – numatyti pagrindines regiono socialinės ir ekonominės plėtros kryptis, apibrėžti veiklos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti.

Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ išskiriamos trys esminės pažangos sritys – visuomenė, ekonomika ir valdymas. Šia strategija siekiama paskatinti esminius visuomenės pokyčius ir sudaryti sąlygas formuotis kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei.

. Lietuvoje pagal bendrą teritorinių statistinių vienetų klasifikatorių (NUTS) NUTS 1 ir 2 lygi atitinka šalis, NUTS 3 lygį – apskritis. Žemesnius teritorinius vienetus atitinka savivaldybės (LAU 1) ir seniūnijos (LAU 2).

NUTS 1 lygis – šalis

NUTS 2 lygis – šalis

NUTS 3 lygis – apskritis

Marijampolės apskritis sudaryta iš [Kalvarijos](#), [Kazlų Rūdos](#), [Marijampolės](#), [Šakių rajono](#) bei [Vilkaviškio rajono](#) savivaldybių teritorijų, pasižyminčių socialinių, ekonominių ir etnokultūrinių interesų bendrumu.

Apskritis centras – Marijampolės miestas.

Marijampolės apskritis šalies pietvakariuose ribojasi su Kaliningrado sritimi (Rusija) ir Lenkija, o Lietuvoje - su Kauno, Alytaus ir Tauragės apskritimis.

Beveik visa apskrities teritorija yra Šešupės žemupyje, tik pietinis pakraštys - Baltijos kalvyno Sūduvos aukštumoje. Aukščiausia vieta – Pavištyčio kalnas (285 m). Per visą apskrities teritoriją teka Šešupė ir jos intakai. Kiti vandens telkiniai – ežerai, tvenkiniai. Daugiausia jų yra Vilkaviškio rajone. Didžiausi ežerai - Vištyčio ir Paežerių.

<u>Pagrindiniai duomenys</u>	Reikšmė	Vieta šalyje tarp 10 apskričių
Plotas, km ²	4.463	(8 vieta)
Gyventojų skaičius 2012 m. pradžioje	159.447	(6 vieta)
Bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui, tūkst. Lt 2010 m.	18,1	(9 vieta)
Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, Lt 2006-2010 m.	5.633	(9 vieta)
Materialinės investicijos vienam gyventojui, Lt 2006-2010 m.	16.927	(9 vieta)
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt 2011 m.	1822,7	(9 vieta)
Nedarbo lygis, proc. 2011 m.	13,0	(9 vieta)

Gyventojai

Marijampolės apskritis yra šeštoji šalies apskritis pagal gyventojų skaičių. 2012 m. pradžioje joje gyveno 159.447 žmonės - 5,3proc. šalies gyventojų. Gyventojų tankumas 38,3 gyv./km². Moterys sudaro 52,4proc., vyrai – 47,6proc..

2001-2011 m. gyventojų skaičius apskrityje sumažėjo 17,8 tūkst. žmonių, t.y 9,5proc.: dėl neigiamos natūralios kaitos – 8,5 tūkst. (47,8proc.) gyventojų, dėl neigiamo migracijos saldo – 9,3 tūkst. (52,2proc.) žmonių.

Gyventojų skaičius 2012 metų pradžioje savivaldybėse:

Kalvarijos sav.	Kazlų Rūdos sav.	Marijampolės sav.	Šakių r. sav.	Vilkaviškio r. sav.
11927	13039	60537	32052	41892

Bendrasis vidaus produktas

Marijampolės apskrityje sukurtas BVP 2010 metais 3.189,8 mln. litų ir sudarė 3,4proc. visos šalies BVP. Bendrasis vidaus produktas, tenkantis vienam gyventojui 18,1 tūkst. litų, sudaro 62,6proc. lyginant su šalies vidurkiu.

Tiesiogines užsienio investicijos

Tiesioginės užsienio investicijos 2006-2010 m. sudarė 5.633 Lt vienam gyventojui. Marijampolės apskritis pagal šį rodiklį yra devintoje vietoje šalies mastu. Daugiausiai investicijų vienam gyventojui tenka Kazlų Rūdos savivaldybėje – 514 Lt/1gyv., mažiausiai – Kalvarijos savivaldybėje – 46 Lt/1gyv.

Materialinės investicijos

Materialinių investicijų Marijampolės apskrityje 2006-2010 metais suma siekė 69,5 milijonų litų. Tai devinta vieta šalyje. Materialinės investicijos Marijampolės apskrityje 2010 metai sumažėjo 3,25 karto lyginant su 2007 metais. Materialinių investicijų suma tenkanti vienam gyventojui Marijampolės apskrityje 2010 m. buvo beveik 2 kartus mažesnė nei Lietuvos vidurkis: Marijampolės apskrityje 2246 Lt/1gyv., Lietuvoje 4363 Lt/1gyv.

Gyventojų užimtumas

2012 m. liepos 1 d. Marijampolės teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje buvo registruoti 11468 bedarbiai, kurie sudarė 10,9 proc. visų Marijampolės apskrities darbingo amžiaus gyventojų. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų per metus padidėjo 0,1 proc. punktu (2011 m. liepos 1 d. – 10,8 proc.). 2012 m. liepos 1 d. Marijampolės teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje buvo registruotos 5625 neturinčios darbo moterys ir jos sudarė 11,0 proc. Marijampolės apskrities darbingo amžiaus moterų. Prieš metus moterų nedarbas buvo taip pat

Marijampolės regiono 2014–2020 metų plėtros planas. PROJEKTAS

11,0 proc. Neturinčių darbo vyrų buvo registruota 5843 ir jie sudarė 10,7 proc. Marijampolės apskrities darbingo amžiaus vyrų – taip pat tiek pat kiek prieš metus (10,7 proc.). Vyrų nedarbo rodiklis 0,3 proc. punkto mažesnis negu moterų. Jaunų iki 25 metų amžiaus bedarbių 2012 m. liepos 1 d. Marijampolės teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje buvo 1534 – 13,4 proc. visų teritorinėje darbo biržoje registruotų bedarbių. Asmenys iki 25 m. amžiaus sudarė 6,2 proc. Marijampolės apskrities 16-25 metų amžiaus gyventojų (prieš metus 6,3 proc.).

Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis

Marijampolės apskrityje 2011m. vidutinis mėnesinio darbo užmokestis bruto 1659 Lt, neto 1312 Lt. VMDU bruto buvo 81,1proc., neto – 82,3proc. šalies vidurkio. Regionas užima devintą vietą respublikoje. Tarp apskrities savivaldybių 2011m. aukščiausi rodikliai Kazlų Rūdos savivaldybėje (bruto – 1946 Lt, neto – 1522 Lt), žemiausi Kalvarijos savivaldybėje (bruto – 1436 Lt, neto – 1149 Lt).

Gamta / Saugomos teritorijos / Gamtiniai išteklių

Marijampolės apskritis turi mažiausiai saugomų teritorijų tarp visų Lietuvos regionų. Saugomas teritorijas apskrityje sudaro:

- valstybiniai (regioniniai) parkai: Vištyčio ir Panemunių (dalis);
- Žuvinto biosferos rezervatas (dalis);
- valstybiniai draustiniai: Šešupės kraštovaizdžio, Liekės kraštovaizdžio, Kazlų Rūdos kraštovaizdžio, Aguonio geomorfologinis, Aukšpirtos hidrografinis, Jotijos hidrografinis, Novos hidrografinis, Širvintos hidrografinis, Baltkojų pedologinis, Varnabūdės pedologinis, Virbalgio botaninis-zoologinis, Novaraisčio ornitologinis;
- gamtos paveldo objektai, kurių apskrityje yra 15: vienas geologinis (Vištyčio akmuo), 3 hidrologiniai (Vyžupio, Lekėčių ir Mudrių šaltiniai) ir 11 botaninių objektų.
- Marijampolės apskrityje šiuo metu eksploatuojama 15 pagrindinių karjerų, užimančių 1017,7 hektaro kasybos pramonės teritorijų. Svarbiausios naudingosiose iškasenos – durpės ir žvyras.

Kultūros paveldas / Turizmas

Apskrities teritorijos specifinis bruožas – daug buvusių dvarų (46 dvarų paveldo objektai). Šiuos objektus numatyta pritaikyti visuomeninei paskirčiai ir turizmo infrastruktūrai. Vertingiausios dvarvietės: buvusi dvaro sodyba Šakių rajono savivaldybės Kidulių kaime, Gelgaudiškio dvaro sodyba; Paežerių dvaro sodyba; Zyplių dvaro sodyba.

Apskrityje yra 5 registruotos urbanistinės vietovės – trys valstybės saugomi urbanistiniai kultūros paveldo objektai: Kudirkos Naumiesčio miestelio istorinis centras, Virbalio miestelio istorinis centras, Kalvarijos miesto istorinė dalis bei du kultūros vertybių registre registruoti urbanistiniai kultūros paveldo objektai: Griškabūdžio miestelis ir Višakio Rūdos kaimas.

Regioninės turizmo sistemos pagrindą sudaro du Marijampolės apskritį pristatantys autoturizmo maršrutai (trasų) ir dviračių turizmo trasų žiedai:

- autoturizmo maršrutas (trasa) „Suvalkijos žiedas“ Marijampolė–Kalvarija–Bartninkai–Vištytis–Kybartai–Vilkaviškis–Kudirkos Naumištis–Šakiai–Sudargas–Gelgaudiškis–Plokščiai–Mikytai–Lekėčiai–Jankai–Kazlų Rūda–Pilviškiai–Marijampolė;
- regioninė dviračių turizmo trasa „Suvalkijos dviračių žiedas“ maršrutu Marijampolė–Kalvarija–Liubavas–Bartninkai–Gražiškiai–Vištytis–Pajevonys–Kumečiai–Vilkaviškis–Kudirkos Naumištis–Panoviai–Sudargas–Kiduliai–Gelgaudiškis–Plokščiai–Šakiai–Lukšiai–Griškabūdis–Višakio Rūda–Kazlų Rūda–Plutiškės–Šventragis–Dauškiai–Marijampolė.

Vandens turizmo sistemos pagrindą Marijampolės apskrityje sudaro:

- nacionalinės ir tarptautinės svarbos svarbiausioji vandens turizmo trasa – Nemuno vandens kelias, kurio turistinio naudojimo intensyvavimo perspektyvos siejamos su prieplaukų infrastruktūros kūrimu. Atsižvelgiant į numatomą Gelgaudiškio poilsio (kurortinės) vietovės plėtros perspektyvą, tikslinga šioje kairiakrantėje panemunių atkarpoje įrengti prieplauką;
- regioninės svarbos Šešupės vandens kelias, skirtas vandens turizmui baidarėmis, kanojomis arba valtimis;
- kitos Marijampolės apskrities upės, kurios vandens turizmui gali būti naudojamos tik labai ribotai;

Žemės ūkis

Bendra žemės ūkio gamybos Marijampolės apskrityje kryptis – intensyvus ūkininkavimas. Apskrityje palankiausios ūkininkavimo sąlygos yra per 86,7 procento žemės ūkio paskirties žemės, tačiau iš jos apie 32,5 procento ploto ūkinę veiklą reikia derinti su saugomose teritorijose ir kitose gamtinio karkaso teritorijose nustatytais žemės naudojimo funkciniais prioritetais ir siūlomais reglamentavimo ypatumais.

Mišakai

Marijampolės apskrities teritorija patenka į Vidurio Lietuvos mišrių lapuočių ir spygliuočių miškų zonos Suvalkijos našių ir labai našių spygliuočių ir lapuočių miškų pozonį. Šiaurinės pozonio dalies miško augavietės labai palankios našiams spygliuočių medynams auginti. Pasiekiamas ypač didelis grynų pušynų, taip pat pušų ir eglių medynų našumas – 6,3 kub. metro iš hektaro. Šiame pozonyje valstybinės reikšmės miškai sudaro 73 procentus, rezervatai ir specialios paskirties miškai – 9 procentus.

Transportas

Apskritis turi gerai išplėtotą automobilių kelių tinklą, teritoriją kerta svarbios automagistralės: A7 - Marijampolė-Kybartai, A16 - Marijampolė-Prienai-Vilnius, A5 - Kaunas-Marijampolė-Kalvarija, tarptautinė magistralė E67 - "Via Baltica".

Modernizuojant ir plėtojant geležinkelių infrastruktūrą numatyta tiesti europinės vėžės (1435 mm pločio) „Rail Baltica“ geležinkelio trasą. Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatyta rusiškos vėžės (1520 mm pločio) geležinkelio atkarpa Pilviškiai–Šakiai–Tauragė, kuri ne tik jungs Lietuvos geležinkelių tinklo linijas į Klaipėdą ir Kaliningradą, bet leis sparčiau plėtoti pramonę Marijampolės apskrities šiaurinėje dalyje. Numatyta modernizuoti IX-D transporto koridorių Kaunas–Kybartai.

Oro transporto infrastruktūra neišplėtotą, yra tik vienas civilinis objektas – Sasnavos aerodromas. Jo naudojimo galimybės transportavimui minimalios. Siūloma aerodromą naudoti keleivių susisiekimui – oro taksi paslaugoms teikti. Svarbiausios aerodromo funkcijos – sportinė aviacija ir aviacinis turizmas.

Einantis per Marijampolės apskrities teritoriją vidaus vandens kelias Nemunu nuo Kauno iki Klaipėdos valstybinio jūrų uosto (E41) priskiriamas tarptautinės reikšmės vidaus vandens kelių tinklui. Šiame vidaus vandenų kelyje numatyta palaikyti IV klasės vidaus vandenų kelių gabaritus per visą 230 parų navigacijos laikotarpį.

Pramonė

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane pagal pramonės ir verslo plėtros perspektyvas dalis Marijampolės apskrities įtraukta į centrinę pramoninių zonų arealą, apimančią pagrindinius Kauno, Jonavos, Kėdainių, Kazlų Rūdos ir Marijampolės pramonės centrus. Visų pagrindinių pramonės ir apdirbamosios gamybos teritorijų dydis Marijampolės apskrityje – 106,3 hektaro.

Švietimas, mokslas ir kultūra

Marijampolės apskrities švietimo ir mokslo infrastruktūros tinklą sudaro ikimokyklinės ugdymo įstaigos, bendrojo lavinimo mokyklos, profesinė mokykla ir kolegija. Apskrities savivaldybių švietimo įstaigos pertvarkomos remiantis savivaldybių tarybų patvirtintais ilgalaikiais mokyklų pertvarkos planais, sudaromais atsižvelgiant į demografines tendencijas, paslaugų gavėjų poreikius ir racionalų turimų išteklių naudojimą.

Marijampolės apskrities centre, savivaldybių centruose ir kitose apskrities gyvenamosiose vietovėse, numatyta išlaikyti esamą kultūros įstaigų tinklą.

Sveikatos priežiūra

Numatoma išlaikyti esamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklą Marijampolės apskrities centre, savivaldybių centruose ir kitose savivaldybių gyvenamosiose vietovėse, kuriose įsikūrusios seniūnijų buveinės. Prireikus sprendimą dėl naujos asmens sveikatos priežiūros įstaigos steigimo priima centrinės Lietuvos Respublikos institucijos, bendradarbiaudamos su savivaldybių administracijomis.

3. Regiono socialinės ir ekonominės būklės analizė (PESET)

Veiksniai	Teigiami	Neigiami
<p>Teisiniai ir politiniai</p>	<p>Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr. 1298 patvirtintas Marijampolės apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, kuriame numatomos strateginės vystymo kryptys, erdvinės raidos koncepcija parengtos 20 metų, o konkretizuoti sprendiniai – 10 metų.</p> <p>2011 m. gruodžio 23 d. Seimas priėmė Marijampolės laisvosios ekonominės zonos įstatymą Nr. XI-1907. Zonos įsteigimo tikslas – padidinti Marijampolės rajono pramoninį patrauklumą ir sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms pritraukti, aukštųjų technologijų vystymuisi ir naujų darbo vietų kūrimui. Ji laikoma valstybei svarbiu ekonominiu projektu. Zona steigiama 49 metams. Zonoje plėtojama prekybos, gamybos ir paslaugų teikimo veikla, išskyrus Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklos sritis. Jos teritorija užima 77,73 ha. Vyriausybė 2012 m. rugpjūčio 21 d. nutarimu Nr. 964 nustatė Marijampolės laisvosios ekonominės zonos teritorijos ribas.</p> <p>Pagal Vyriausybės patvirtintą Regionų socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo 2011-2013 metų programą teikiama papildoma parama Marijampolės savivaldybėje esančiam regioniniam centrai – Marijampolės miestui.</p>	<p>Administracinės reformos 2010 m. įvykdymas bei funkcijų delegavimas ministerijoms ir kitoms institucijoms apsunkino regioninį planavimą bei regiono plėtros plano įgyvendinimą. Apskirtyje nėra juridinę galią turinčios regioninės valdymo struktūros, kuri vykdytų ar koordinuotų savivaldybių veiklą įgyvendinant bendrus projektus. Teisiškai nereglamentuoti savivaldybių bendrų projektų įgyvendinimo mechanizmai stabdo didesnės apimties, regioninės ir nacionalinės reikšmės projektų įgyvendinimą.</p> <p>Apskirtyje nėra išskirtų probleminių teritorijų. Skirtingai nei kitų apskričių savivaldybės Marijampolės apskrities savivaldybės negali pasinaudoti papildomomis paramos programomis.</p> <p>Savivaldybių biudžeto vykdymo mechanizmas kai sutaupytos lėšos gražinamos į valstybės biudžetą, o ne nukreipiamos vykdomų projektų kofinansavimui neskatina efektingesnio lėšų panaudojimo, apriboja ES paramos panaudojimo galimybes.</p>
<p>Ekonominiai</p>	<p>Lietuviškos kilmės prekių eksporto apimtys apskrityje 2011 metais padidėjo 38,5% lyginant su 2006 metais.</p> <p>Ariamos žemės kiekis 2011 metais padidėjo 12,6% lyginant su 2006 metais.</p> <p>Bendrosios pridėtinės vertės struktūroje pagrindinė dalis 28,3% tenka pramonei.</p>	<p>Pagal pagrindinius makroekonominčius rodiklius bendrąjį vidaus produktą vienam gyventojui (tūkst. Lt), tiesiogines užsienio investicijas vienam gyventojui (Lt); materialines investicijas vienam gyventojui (Lt) bei vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį (Lt) Marijampolės apskritis iš 10 apskričių šalyje yra devintoje vietoje.</p>

Veiksniai	Teigiami	Neigiami
		<p>Ekonominė veikla koncentruojasi Marijampolės savivaldybėje, kurioje veikia 50,7% visų apskrities ūkių subjektų ir sudaro 22,4 ūkio subjektų 1000 gyventojų. Kitose regiono savivaldybėse veikiančių ūkio subjektų skaičius 1000 gyventojų mažesnis: Kazlų Rūdos – 16,4; Šakių rajono – 14,2; Vilkaviškio rajono – 12,8; Kalvarijos – 11,2.</p> <p>Dideli vidiniai regiono ekonominiai netolygumai trukdo tolygiai ir darniai regiono plėtrai.</p>
Socialiniai ir kultūriniai	<p>Nedarbo lygis Marijampolės apskrityje yra vienas mažiausių – apskritis yra antroje vietoje iš 10 apskričių. Gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos sudaro galimybę vyresnio amžiaus žmonėms ilgiau išlikti darbo rinkoje.</p> <p>Apskrityje 15–24 metų asmenų nedarbo lygis lyginant su šalies vidurkiu 32,9% yra mažiausias – 21,1%.</p>	<p>Apskrityje išlieka neigiamos gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos. Nuo 2001m. gyventojų skaičius sumažėjo 29,3tūkst. žmonių, t.y. 15,5%. Šie pokyčiai neigiamai atsiliepiama darbo rinkai, mažėja mokinių skaičius ugdymo įstaigose, neigiamai įtakojama socialinio draudimo sistema.</p> <p>8,6% apskrities gyventojų yra socialinės pašalpos gavėjai. Blogiausia padėtis Kalvarijos savivaldybėje – 13,4%.</p>
Gamtiniai, geografiniai, aplinkosauginiai	<p>Regiono teritoriją kerta svarbios transporto magistralės A7, A16, A5, tarptautinės magistralės E67 - “Via Baltica”, IX-D transporto koridorius. Todėl geografinė padėtis palanki paslaugų sektoriui plėtoti.</p> <p>Išmestų teršalų kiekis tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui (kg) yra 2,3 karto mažesnis už šalies vidurkį.</p>	<p>Palyginti mažai rekreaciniu požiūriu vertingų teritorijų, silpnai išvystytas regioninis turizmo paslaugų tinklas.</p>
Technologiniai	<p>Per 2008-2010 metų laikotarpį diegusių inovacijas įmonių dalis, palyginti su visomis įmonėmis:</p> <p>organizacines inovacijas - 16% (pirmauja respublikoje)</p> <p>technologines inovacijas – 32% (atitinka šalies vidurkį)</p> <p>Turinčių kompiuterį namų ūkių dalis sudaro 61,9%, interneto</p>	<p>Apskrityje nėra mokslinių tyrimų centrų ar veikiančių technologijų srities klasterių. Jų buvimas didintų regiono investicinį patrauklumą.</p> <p>Per 2008-2010 metų laikotarpį tik 1% įmonių diegė rinkodaros inovacijas (žemiausias rodiklis šalyje).</p>

Veiksniai	Teigiami	Neigiami
	prieigą – 58,7%. Šie rodikliai didesni už šalies vidurki.	

4. SSGG analizė

4.1. Stiprybės

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
01	Išplėtotą bei modernizuotą tarptautinių, magistralinių ir krašto kelių infrastruktūrą.	4
02	Didėjantis užsienio investuotojų susidomėjimas regiono pramonės įmonėmis.	3
03	ES SF paramos lėšos pasiekia stambias regiono įmones, sudaro prielaidas įmonių plėtrai	3
04	Didėjantis mechatronikos gamybos įmonių konkurencingumas Vidurio ir Vakarų Europos rinkose, spartesnis naujų technologijų diegimas ir dėl to augančios pardavimų apimtys bei eksportas.	3
05	Pakankamai išvystyta pagrindinių apskrities miestų infrastruktūra (vandentiekio, nuotekų, dujų, šilumos, elektros energijos tinklai).	3
06	Didėjantis tranzitu per regioną vykstančių transporto priemonių ir keleivių srautas.	3
07	Didėjantis verslo bei švietimo institucijų bendradarbiavimas ruošiant specialistus.	3
08	Gerai išvystytos transporto priemonių remonto paslaugos.	3
09	Susiformavusios intensyvios augalininkystės, mėsos ir pieno gyvulininkystės tradicijos ir šiai veiklai palankios gamtinės ir klimatinės sąlygos.	3
10	Stiprios ir įtakingos žemės ūkio produkciją auginančių ir perdirbančių ūkio subjektų organizacijos.	3
11	Auga ir plėtojasi stambūs paukštininkystės ūkiai	3
12	Formuojasi automobilių prekybos, remonto bei aptarnavimo klasteris	3
13	Didėjantis verslo turistų srautas skatina paslaugų sektoriaus plėtrą	3
14	Sudarytos galimybės pačiame regione įgyti aukštąjį išsilavinimą.	3
15	Profesinio rengimo centro įkūrimas suteikia prielaidas koncentruoti profesinio ugdymo potencialą.	3

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
16	Turtingas regiono istorinis, kultūrinis paveldas.	3
17	Formuojasi regiono švietimo įstaigų ryšiai sprendžiant bendrojo ir profesinio ugdymo problemas.	3
18	Gilios sporto tradicijos, profesionalūs sporto organizatoriai.	3
19	Aukštos kvalifikacijos medicinos personalas, nuolat keliantis kvalifikaciją šalyje ir užsienyje.	4
20	Suformuotas senų žmonių globos įstaigų tinklas.	3
21	Pakankamai aukšta naujai paruoštų BPG kvalifikacija.	3
22	Veikia socialinių paslaugų teikimo namuose sistema.	3
23	Sėkmingai įgyvendinama sveikatos priežiūros įstaigų restruktūrizacija.	3
24	Regiono mokslo institucijose ruošiami socialiniai darbuotojai.	2
25	Transporto, logistikos paslaugoms plėtoti palanki regiono geografinė padėtis, nutiestos tarptautinės magistralės (I Kretos koridorius (A5) ir Kretos IX koridoriaus transporto atšaka Kaunas - Kaliningradas (A5, A7)).	4
26	Didelės investicijos į šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūrą, šilumos mazgų daugiabučiuose namuose atnaujinimą, aplinkos taršos mažinimą.	3
27	Parengtas regiono atliekų tvarkymo planas, kuris numato sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą.	3
28	Parengtas planas regiono smulkių vandentvarkos infrastruktūros objektų renovacijai.	3
29	Regiono šilumos gamybai naudojamos gamtinės dujos.	3
30	Aktyvus regiono visuomenės dalyvavimas, siekiant apsaugoti nuo taršos Šešupės, Nemuno upių baseinus. Į upes išleidžiamas išvalytas nutekamasis vanduo.	3
31	Įrengti Marijampolės, Vilkaviškio, Kalvarijos miestų aplinkkeliai, sumažinantys atmosferos taršą miestuose.	4

4.2. Silpnybės

Eil. Nr.	SILPNYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
01	Įmonių orientacija į nedidelę ir vidutinę pridedamąją vertę sukuriančią gamybą.	3
02	Nėra suformuotų pramoninių teritorijų stambiam verslui plėtoti	3
03	Nepakankamas pramonės įmonių, mokslo ir tyrimų institucijų bendradarbiavimas, kuriant naujus produktus ir jų gamybos technologijas.	3
04	Nėra inovacijų plėtros paramos infrastruktūros	3
05	Verslo plėtrai nepakankamai panaudojamos informacinės ir kitos technologijos	3
06	Nesukurtos sąlygos plėtoti verslo paslaugas	3
07	Nėra verslo renginių (konferencijų, mugių) organizavimo infrastruktūros	3
08	Nepakankamai bendradarbiauja smulkaus ir vidutinio verslo įmonės	3
09	Kvalifikuotos darbo jėgos emigracija	4
10	Žemas gyventojų verslumo lygis	3
11	Siaura rekreacijos paslaugų (ypač poilsio ir pramogų) pasiūla, nesugebanti ilgiau regione sulaikyti transporto koridoriais vykstančius keleivius.	3
12	Maža vartotojų perkamoji galia, nesudaranti galimybių išplėtoti įvairiapusės prekybos ir paslaugų infrastruktūros nedidelėse, mažiau urbanizuotose vietovėse.	3
13	Nepakankamas dėmesys žemės ūkio produktų kokybei.	2

Eil. Nr.	SILPNYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
14	Nedidelis informacinių technologijų vartotojų tankis, sumažinantis galimybes diegti inovatyvias prekybos ir paslaugų rūšis.	3
15	Smulkių ir nespecializuotų ūkių dominavimas, neišplėtota kooperacija.	2
16	Aukštas nedarbo lygis, kuris skatina kitų neigiamų reiškinių atsiradimą: girtavimą, nusikalstamumą, sveikatos būklės pablogėjimą ir t.t.	3
17	Žema bedarbių motyvacija ir registracija darbo biržoje ne užimtumo tikslais.	3
18	Nepakankamas jaunimo profesinis orientavimas.	3
19	Nėra poreikius atitinkančių kvalifikacijos kėlimo ir specialistų rengimo centrų.	3
20	Labai netolygus moksleivių skaičius regiono mokyklose.	2
21	Nepakankamai išvystyta informacinė mokyklų sistema.	2
22	Įmonių nenoras priimti moksleivių ir studentų praktikai.	3
23	Dėl nepakankamos kultūros specialistų motyvacijos bei kultūros vadybos žinių trūkumo blogėjanti paslaugų kokybė bei naujovių stygius.	3
24	Pasenusi, neatitinkanti poreikių kultūros įstaigų materialinė bazė.	3
25	Nesukurta efektyvi sportinio rezervo ir didelio meistriškumo sportininkų rengimo sistema.	3
26	Didėja nedarnių, socialiai remtinų šeimų ir jose gyvenančių asmenų skaičius.	3

Eil. Nr.	SILPNYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
27	Apskritis savivaldybės ir bendruomenė nepasiruošę teikti paslaugas žmonėms, turintiems proto ir psichikos negalių.	3
28	Didėja žmonių, turinčių invalidumą, skaičius.	2
29	Stacionariose globos įstaigose apgyvendinama vis daugiau žmonių, turinčių dideles negalias.	3
30	Neefektyvus lovų paskirstymas stacionaraus gydymo institucijose dėl keleto steigėjų egzistavimo.	3
31	Didėjantis pagyvenusių žmonių skaičius, jų ekonominis, socialinis, psichologinis ir net fizinis nesaugumas.	3
32	Dabartinis socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra pritaikytas įvairių socialinių paslaugų teikimui, o jų poreikis didėja (paslaugos grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, asmenims turintiems priklausomybės problemų ir kt.).	3
33	Senos, dažnai gendančios policijos darbo priemonės, ribojančios policijos galimybes nuvykti į įvykio vietą.	3
34	Aukštas gyventojų sergamumas ir mirtingumas.	3
35	Užimamų pareigų neatitinkantis socialinių darbuotojų išsimokslinimas.	3
36	Dabartinis socialinių įstaigų tinklas nėra pritaikytas įvairių paslaugų teikimui, o jų poreikis didėja (paslaugos grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, asmenims turintiems priklausomybės problemų ir kt.).	3
37	Ne visose savivaldybėse veikia socialinių paslaugų teikimo namuose tarnybos.	2
38	Regionas ženkliai atsilieka kelių su kokybiška danga skaičiumi (didelis žvyro dangos kelių skaičius), mažas kelių su kokybiška danga tinklas.	3
39	Didelė vandenvalos įrengimų dalis yra netoli eksploataavimo termino pabaigos arba jis jau pasibaigęs.	3
40	Susidėvėjęs miesto ir priemiesčio autobusų parkas.	3

Eil. Nr.	SILPNYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
41	Daug mažų katilinių, kurios negali persiorientuoti naudoti pigesnį kurą (pavyzdžiui, dujas).	3
42	Vis dar veikiantys nelegalūs sąvartynai, kurie tampa didelės taršos šaltiniais.	3
43	Savivaldybėse neišspręsti centralizuoto buitinių atliekų tvarkymo klausimai.	3
44	Santykinai didelis smulkių vandens tiekimo įmonių skaičius.	2
45	Santykinai mažas gyventojų, kurie gauna centralizuotas vandens tiekimo paslaugas, skaičius.	2
46	Nėra parengti teritorijų planavimo dokumentai	3
47	Lėti daugiabučių namų gyventojų bendrijų steigimosi tempai, nėra jų iniciatyvos dalyvaujant energijos taupymo programose.	3

4.3. Galimybės

Eil. Nr.	GALIMYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
01	Narystės ES sukurta didesnė ekonominės veiklos erdvė.	4
02	Euro įvedimas didins regiono investicinį patrauklumą.	2
03	Augantis kokybės, naujų technologijų, aplinkosaugos teikiamos naudos suvokimas, inovacijų versle teikiami lyginamieji konkurenciniai pranašumai	3
04	Dėl palyginti lėto Europos ir JAV ekonomikos augimo vis labiau didėsiantis investuotojų dėmesys naujosios ekonomikos šalims.	3
05	Auganti NVS ekonomika bei Rusijos Federacijos planai Kaliningrado srityje formuoti palankesnes tarptautiniam verslui sąlygas.	3
06	Galimybė pasinaudoti ES struktūrinių fondų finansine parama.	4
07	Dėl augančio šalies ūkio didėjančios gyventojų pajamos, besikeičiantys įpročiai sudarys prielaidas daugiau laiko skirti savo sveikatai, poilsiui ir pramogoms.	3
08	Galimybės pasinaudoti Marijampolės kaip regioninio plėtros centro teikiamais pranašumais	3
09	Didėjantis valdžios dėmesys, finansinė ir techninė parama žemės ūkio ir kaimo plėtrai.	3
10	Didėjantis kaimo gyventojų pasiryžimas tradicines ūkininkavimo formas keisti į alternatyvias.	3
11	Didelis ES dėmesys kultūros apsaugai bei jos unikalumo puoselėjimui.	3
12	Patogi geografinė padėtis (tranzitinis regionas) sudaro galimybes plėtoti paslaugų verslui reikalingų profesijų specialistų rengimą.	4
13	Regiono etninio savitumo, kultūrinio patrauklumo ir atvirumo didinimas.	3
14	Darbo rinkos priemonių efektyvumo didinimas, gerinant bendradarbiavimą tarp darbo biržų, mokslo institucijų ir darbdavių.	3
15	Kultūros paveldo objektų atstatymas, restauravimas bei pritaikymas kultūros, turizmo ir bendruomenės reikmėms.	3
16	Meninės saviraiškos ugdymas.	3
17	Taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymas regiono mokymo institucijose.	3

Eil. Nr.	GALIMYBĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
18	Socialiai pažeidžiamų žmonių grupių integracija į visuomenę, plėtojant jiems skirtas socialines paslaugas.	3
19	Sveikatos priežiūros įstaigų reformos įgyvendinimas.	3
20	Ligoninių perdavimas apskrities pavaldumui, kuris leistų vykdyti paslaugų perskirstymą.	2
21	Didelis ES dėmesys socialinės atskirties mažinimo iniciatyvoms, projektų finansavimo galimybės	3
22	Didėjantis visuomenės dalyvavimas siekiant užtikrinti savo saugumą	3
23	Augantis privačių iniciatyvų sveikatos priežiūros sferoje skaičius	3
24	Nuosekli vyriausybės politika sveikatos priežiūros įstaigų pertvarkymo sferoje	3
25	Augantis visuomenės sąmoningumas ir dėmesys aplinkosaugos problemoms.	3
26	ES SF paramos lėšų panaudojimo galimybės infrastruktūros atnaujinimui bei plėtrai	4
27	Regiono teritorijos pasiekiamumo didinimas, tobulinant regiono kelių dangą.	4
28	Galimybė didinti vandens tiekimo apimtį, prijungiant naujus vartotojus.	3
29	ES reikalavimai aplinkosaugos srityje, didinantys įmonių suinteresuotumą naudoti pažangias technologijas ir mažinantys įmonių neigiamą poveikį aplinkai.	3
30	Besikeičiantys ir pamažu augantys gyventojų poreikiai, suformuosiantys paklausą aukštesnės kokybės komunalinėms paslaugoms.	3
31	Naujų šilumos tiekimo technologijų lankstumas, keičiant naudojamo kuro rūšis.	3

4.4. Grėsmės

Eil. Nr.	GRĖSMĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
01	"Protų nutekėjimas", silpninantis regiono intelektualinį potencialą, sukeliantis depopuliaciją, aštrinantis kvalifikuotos darbo jėgos stygiaus ir nekvalifikuotos darbo jėgos pertekliaus problemas.	4
02	Lietuvos ekonomikos internacionalizacijos sąlygoti stiprūs išoriniai iššūkiai regiono ekonomikos plėtrai.	3
03	Praktiškai sunkiai prognozuojami pasaulinės ekonomikos cikliniai nuosmukai ir nereguliaros krizės, kurios gali pridaryti daug žalos regiono ekonomikai	3
04	Dėl didėjančios neurbanizuotų vietovių atskirties bei jų gyventojų senėjimo mažėjantis įmonių susidomėjimas plėtoti verslą šiose vietovėse.	3
05	Kaimo gyventojų nesuinteresuotumas užsiimti alternatyvia, įvairesne veikla.	4
06	Kvalifikuotų specialistų emigracija į kitus šalies regionus bei užsienį.	4
07	Esamos darbo jėgos kvalifikacijos neatitikimas augančiam technologijų lygiui.	3
08	Silpnai išreikštas regiono kultūros išskirtinumas.	3
09	Nesugebėjimas kultūros susieti su ekonominės veiklos plėtra.	3
10	Dėl nepakankamo dėmesio ir paramos socialinę atskirtį jaučiančioms šeimoms didėjanti jų psichologinė depresija ir nepasitikėjimas.	3
11	Socialinės paramos subjektų valdymo išskaidymas, maža veiksmų koordinacija šioje srityje gali ir toliau didinti kai kurių socialinių grupių atskirtį ir sunkinti problemų sprendimą apskrityje.	3
12	Sparčiais tempais augantis sveikatos, socialinių paslaugų poreikis.	3
13	Mažėjantis gimstamumas, augantis gyventojų sergamumas ir mirtingumas.	3

Eil. Nr.	GRĖSMĖS	Įvertinimas (max "5" - min "1")
14	Dėl užsitęsusios sveikatos reformos didėjanti įtampa tarp medikų ir gyventojų.	3
16	Administracinių gebėjimų stoka neleis pasinaudoti ES SF teikiamomis galimybėmis.	3
17	Dėl naujų vandentvarkos, atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų statybos augančios paslaugų kainos.	3
18	Nepakankamas veiksmų koordinavimas su kaimyniniais regionais plėtojant magistralinių kelių tinklą, gali sustabdyti infrastruktūros plėtrą, sumažinti tranzito apimtį, regionas gali tapti neperspektyviu vystyti transporto paslaugas.	3
19	Dėl nepakankamo vandens išvalymo, teršalų nutekėjimo iš kanalizacijos tinklų ir nutekamojo vandens valymo įrenginių didėjantis gruntinio vandens užterštumas, blogėjanti sanitarinė - higieninė regiono būklė, mažėjantis regiono investicinis patrauklumas.	3

5. Strategija

Regiono plėtros vizija: *Atviras naujovėms, patrauklus gyventi, dirbti, investuoti, mokytis ir ilsėtis regionas, kūrybiškai ir atsakingai naudojantis savo žmogiškąjį, gamtinį bei geografinį potencialą.*

LYGMUO	Eil.Nr.	PAVADINIMAS
Prioritetas	1.	ŽMOGUS IR VISUOMENĖ
Tikslas	1.01.	Skatinti mokytis visą gyvenimą
Uždavinys	1.01.01.	Gerinti švietimo kokybę
Uždavinys	1.01.02.	Didinti švietimo prieinamumą ir paslaugų įvairovę
Uždavinys	1.01.03.	Sukurti sąlygas ir paskatas suaugusiųjų mokymuisi
Tikslas	1.02.	Stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą
Uždavinys	1.02.01.	Išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą ir ugdyti sąmoningumą
Uždavinys	1.02.02.	Skatinti pilietiškumą per teisinį ir ekonominį sąmoningumą bei demokratinį aktyvumą
Tikslas	1.03.	Skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę
Uždavinys	1.03.01.	Skatinti kūrybiškumą
Uždavinys	1.03.02.	Skatinti dalyvavimą kultūrinėje veikloje
Tikslas	1.04.	Skatinti žinių kūrimą, sklaidą ir panaudojimą
Uždavinys	1.04.01.	Skatinti ankstyvą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į MTEP veiklas
Tikslas	1.05.	Skatinti sveikatos ir gamtinės aplinkos tausojimą
Uždavinys	1.05.01.	Ugdyti sveikos gyvensenos savimone
Tikslas	1.06.	Didinti gyventojų gerovę ir socialinę aprėptį
Uždavinys	1.06.01.	Siekti vaiko ir šeimos gerovės
Uždavinys	1.06.02.	Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą
Tikslas	1.07.	Didinti bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmenį
Uždavinys	1.07.01.	Gerinti sąlygas bendruomenių veiklai
Uždavinys	1.07.02.	Stiprinti nevyriausybinių sektoriaus vaidmenį

LYGMUO	Eil.Nr.	PAVADINIMAS
Prioritetas	2.	EKONOMIKOS SKATINIMAS
Tikslas	2.01.	Skatinti į globalias rinkas orientuotus vertės kūrimo tinklus
Uždavinys	2.01.01.	Kurti ir plėsti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP), inovacijų ir kūrybingumo infrastruktūrą ir paslaugas
Tikslas	2.02.	Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą
Uždavinys	2.02.01.	Plėtoti modernią transporto infrastruktūrą ir darnų judumą
Uždavinys	2.02.02.	Plėtoti turizmo infrastruktūrą, įskaitant kultūros ir gamtos paveldą
Uždavinys	2.02.03.	Skatinti darnų išteklių naudojimą
Tikslas	2.03.	Didinti teritorinę sanglaudą regionuose
Uždavinys	2.03.01.	Gyvenamosioms vietovėms (tikslinėms teritorijoms) būdingų problemų sprendimas, didinant konkurencingumą, ekonomikos augimą ir gyvenamosios vietos patrauklumą
Uždavinys	2.03.02.	Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinis kaimo vietovių vystymas ir plėtra)
Prioritetas	3.	PAŽANGUS VALDYMAS
Tikslas	3.01.	Stiprinti strategines kompetencijas viešojo valdymo institucijose ir gerinti šių institucijų veiklos valdymą
Uždavinys	3.01.01.	Diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą
Uždavinys	3.01.02.	Didinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą
Uždavinys	3.01.03.	Stiprinti institucinius gebėjimus ir didinti valstybės tarnybos patrauklumą
Tikslas	3.02.	Užtikrinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti
Uždavinys	3.02.01.	Sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti viešojo valdymo procesuose
Tikslas	3.03.	Gerinti paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą visuomenei
Uždavinys	3.03.01.	Gerinti asmenų aptarnavimą viešojo valdymo institucijose ir didinti teikiamų paslaugų prieinamumą visuomenei

6. Priemonių planas

Priemonių planas pateiktas atskiru dokumentu – PRIEDAS Nr.1. (žr. nuo 28 psl.)

7. Plano įgyvendinimo stebėseną

Už plano įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingas Regioninės plėtros departamento prie
Vidaus reikalų ministerijos Marijampolės apskrities skyrius

VERTINIMO KRITERIJAI

E – Efekto vertinimo kriterijai taikomi PRIORITETAMS

R – Rezultato vertinimo kriterijai taikomi TIKSLAMS

P – Produkto vertinimo kriterijai taikomi UŽDAVINIAMS

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.01. Skatinti mokytis visą gyvenimą**
 Uždavinys 1.01.01. Gerinti švietimo kokybę

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.01.01.01.	Modernizuoti švietimo įstaigų ir aukštųjų mokyklų infrastruktūrą, mokymosi ir ugdymo aplinkas, diegti pažangias (IT ir kitas) technologijas	62.915,72	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa MarKo				4.718,679	4.718,679	53.478,364	
1.01.01.02.	Modernizuoti ugdymo, mokymo ir studijų programas ir tam pritaikyti mokymosi priemones	9.260,00	KSA KRSA MSA ŠRSA MarKo		2014	2020	694,500	694,500	7.871,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.01. Skatinti mokytis visą gyvenimą**
 Uždavinys 1.01.02. Didinti švietimo prieinamumą ir paslaugų įvairovę

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.01.02.01.	Plėtoti vaikų ir jaunimo neformalaus ugdymosi galimybes (ypač kaimo vietovėse)	20.000,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.500,000	1.500,000	17.000,000	
1.01.02.02.	Stiprinti kultūros ir švietimo įstaigų (muziejų, bibliotekų, meno veiklas vykdančių centrų ir kt.) galimybes teikti formalus ir neformalus ugdymo paslaugas	16.100,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.207,500	1.207,500	13.685,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.01. Skatinti mokytis visą gyvenimą**
 Uždavinys 1.01.03. Sukurti sąlygas ir paskatas suaugusiųjų mokymuisi

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.01.03.01.	Suaugusiųjų socialinės ir skaitmeninės atskirties mažinimas, didinant ir panaudojant neformalaus švietimo galimybes (skiriant prioritetą socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, vyresnio amžiaus žmonėms, kaimo vietovių gyventojams)	3.200,00	MSA		2014	2020	240,000	240,000	2.720,000	
1.01.03.02.	Suaugusiųjų neformalaus ugdymosi galimybių bei patrauklumo stiprinimas (ypač kaimo vietovėse);	4.700,00	MSA VRSA		2014	2020	352,500	352,500	3.995,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.02. Stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą**
 Uždavinys 1.02.01. Išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą ir ugdyti sąmoningumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.02.01.01.	Teikti paramą iniciatyvoms, siekiančioms prižiūrėti, aktualizuoti ir propaguoti lokalius (kaimo, regiono) kultūrinės atminties objektus (įskaitant etnografinių kaimų atgaivinimą)	14.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA		2014	2020	1.087,500	1.087,500	12.325,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.02. Stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą**
 Uždavinys 1.02.02. Skatinti pilietiškumą per teisinį ir ekonominį sąmoningumą bei demokratinį aktyvumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.02.02.01.	Skatinti savanorystę ir bendruomeniniu vienijimusi grindžiamą vaikų ir jaunimo veiklą	2.200,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	165,000	165,000	1.870,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.03. Skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę**
 Uždavinys 1.03.01. Skatinti kūrybiškumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.03.01.01.	Remti į vaikus ir jaunimą orientuotus nacionalinio lygmens kultūros reiškinius ir lokalias kūrybines iniciatyvas	1.120,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	84,000	84,000	952,000	
1.03.01.02.	Plėtoti kūryba paremtas partnerystes	3.240,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	243,000	243,000	2.754,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.03. Skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę**
 Uždavinys 1.03.02. Skatinti dalyvavimą kultūrinėje veikloje

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.03.02.01.	Remti iniciatyvas, skatinančias profesionalių menininkų įtraukimą į lokalius kultūrinius projektus	2.300,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	172,500	172,500	1.955,000	
1.03.02.02.	Remti kultūros vartojimo ir kultūros poreikio ugdymo iniciatyvas	1.000,00	MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	75,000	75,000	850,000	
1.03.02.03.	Remti naujoviškas socialines ir kultūrinės (įskaitant kolektyvinės kūrybos) iniciatyvas, susijusias su miestų mikrorajonuose ir regionuose gyvenančių, socialinę atskirtį patiriančių ar kitų specifinių gyventojų grupių įtraukimu į kultūros kūrimą, sklaidą	700,00	MSA ŠRSA		2014	2020	52,500	52,500	595,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.04. Skatinti žinių kūrimą, sklaidą ir panaudojimą**
 Uždavinys 1.04.01. Skatinti ankstyvą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į MTEP veiklas

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.04.01.01.	Stiprinti technologijų mokymą formaliajame ir neformaliajame švietime	6.850,00	KSA MSA ŠRSA MarKo		2014	2020	513,750	513,750	5.822,500	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.05. Skatinti sveikatos ir gamtinės aplinkos tausojimą**
 Uždavinys 1.05.01. Ugdyti sveikos gyvensenos savimone

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.05.01.01.	Atnaujinti ir plėtoti tolygią sveiką gyvenseną skatinančią viešąją infrastruktūrą (įskaitant švietimo įstaigose ir aukštesiose mokyklose)	36.300,00	KSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	2.722,500	2.722,500	30.855,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.06. Didinti gyventojų gerovę ir socialinę aprėptį**
 Uždavinys 1.06.01. Siekti vaiko ir šeimos gerovės

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.06.01.01.	Didinti vaikų priežiūros ikimokyklinių įstaigų ir neformalaus švietimo prieinamumą	15.780,00	KSA KRSA MSA ŠRSA		2014	2020	1.183,500	1.183,500	13.413,000	
1.06.01.02.	Užtikrinti kompleksinių paslaugų (socialinių, sveikatos, švietimo ir kt.) vaikui ir šeimai prieinamumą	8.000,00	KRSA MSA ŠRSA Marko		2014	2020	600,000	600,000	6.800,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.06. Didinti gyventojų gerovę ir socialinę aprėptį**
 Uždavinys 1.06.02. Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.06.02.01.	Didinti viešųjų paslaugų infrastruktūros prieinamumą, taikant universalaus dizaino principą	1.800,00	MSA		2014	2020	135,000	135,000	1.530,000	
1.06.02.02.	Didinti būsto prieinamumą pažeidžiamoms gyventojų grupėms ir pritaikymą neįgaliesiems bei pagyvenusiems žmonėms	5.400,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	405,000	405,000	4.590,000	
1.06.02.03.	Plėtoti ir modernizuoti socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos, transporto ir kitų viešųjų paslaugų infrastruktūrą	39.350,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa MarKo		2014	2020	2.951,250	2.951,250	33.447,500	
1.06.02.04.	Plėtoti tikslines priemones, orientuotas į labiausiai pažeidžiamų visuomenės socialinių grupių sveikatos stiprinimą ir ligų prevenciją bei specifines moterų ir vyrų sveikatos problemas, ypač reprodukcinės sveikatos	6.000,00	MSA VRSa		2014	2020	450,000	450,000	5.100,000	
1.06.02.05.	Stiprinti sveikatos priežiūrą; gerinti specializuotas paslaugas; diegti informacines technologijas, sveikatos priežiūros paslaugas pritaikant individualiems pacientų poreikiams; gerinti laboratorinių tyrimų kokybę ir kt.	8.434,43	KSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	632,582	632,582	7.169,268	
1.06.02.06.	Optimizuoti ir modernizuoti kultūros įstaigų fizinę ir informacinę infrastruktūrą, plėtoti kultūros darbuotojų kvalifikaciją ir valdymo efektyvumą, skatinant paslaugų prieinamumą ir visuomenės dalyvavimą kultūros procesuose	31.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	2.362,500	2.362,500	26.775,000	
1.06.02.07.	Netradicinių erdvių pritaikymas kultūros paslaugoms regionuose ir alternatyvių miestų mikrorajonų kultūrinių erdvių formavimas, kūrybinių klasterių fizinės ir informacinės infrastruktūros miestuose plėtra, tęstinių (tradicinių) programų, iniciatyvų skirti	5.000,00	MSA		2014	2020	375,000	375,000	4.250,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.07. Didinti bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmenį**
 Uždavinys 1.07.01. Gerinti sąlygas bendruomenių veiklai

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.07.01.01.	Plėtoti pagalbos mechanizmus bendruomenių inicijuojamoms vietos plėtros strategijoms įgyvendinti (bendruomenių, vietos valdžios ir verslo partnerystė)	17.000,00	KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	1.275,000	1.275,000	14.450,000	
1.07.01.02.	Skatinti vietos bendruomenių atstovų ir institucijų bendradarbiavimą, užtikrinant veiksmingą pagalbą socialiai pažeidžiamoms grupėms bei jų įtraukimą į bendruomenės gyvenimą	4.800,00	KRSA MSA		2014	2020	360,000	360,000	4.080,000	
1.07.01.03.	Įtraukti vietos bendruomenes ir privačių kultūros paveldo objektų savininkus prižiūrėti, tvarkyti ir efektyviai pritaikyti kultūros paveldo objektus kultūrinėms ir socialinėms reikmėms	6.200,00	KRSA MSA ŠRSA		2014	2020	465,000	465,000	5.270,000	

Prioritetas **1. ŽMOGUS IR VISUOMENĖ**
 Tikslas **1.07. Didinti bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmenį**
 Uždavinys 1.07.02. Stiprinti nevyriausybinių sektoriaus vaidmenį

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
1.07.02.01.	Plėtoti bendruomeninei ir NVO veiklai tinkamą infrastruktūrą	19.950,00	KRSA MSA VRSA		2014	2020	1.496,250	1.496,250	16.957,500	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**
 Tikslas **2.01. Skatinti į globalias rinkas orientuotus vertės kūrimo tinklus**
 Uždavinsys 2.01.01. Kurti ir plėsti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP), inovacijų ir kūrybingumo infrastruktūrą ir paslaugas

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.01.01.01.	Skatinti kūrybingumo infrastruktūros plėtrą	9.530,00	KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	714,750	714,750	8.100,500	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**
 Tikslas **2.02. Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą**
 Uždavinys 2.02.01. Plėtoti modernią transporto infrastruktūrą ir darnų judumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.02.01.01.	Sukurti darnią ir subalansuotą miestų transporto sistemą	77.090,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	5.781,750	5.781,750	65.526,500	
2.02.01.02.	Skatinti darnų judumą miestuose	15.720,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.179,000	1.179,000	13.362,000	
2.02.01.03.	Modernizuoti kelių ir geležinkelių infrastruktūrą	123.000,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	9.225,000	9.225,000	104.550,000	
2.02.01.04.	Vystyti aplinką tausojančią ir eismo saugą didinančią infrastruktūrą	15.000,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.125,000	1.125,000	12.750,000	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**
 Tikslas **2.02. Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą**
 Uždavinys 2.02.02. Plėtoti turizmo infrastruktūrą, įskaitant kultūros ir gamtos paveldą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.02.02.01.	Skatinti turizmo infrastruktūros plėtrą regionuose	37.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	2.812,500	2.812,500	31.875,000	
2.02.02.02.	Vykdyti turizmo rinkodarą	3.250,00	KRSA MSA ŠRSA MarKo		2014	2020	243,750	243,750	2.762,500	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**
 Tikslas **2.02. Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą**
 Uždavinys 2.02.03. Skatinti darnų išteklių naudojimą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.02.03.01.	Skatinti alternatyvių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, gamybą ir skirstymą	38.820,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa MarKo		2014	2020	2.911,500	2.911,500	32.997,000	
2.02.03.02.	Remti energijos vartojimo efektyvumą viešosiose infrastruktūrose ir gyvenamųjų namų sektoriuje	73.826,92	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	5.537,019	5.537,019	62.752,880	
2.02.03.03.	Kurti ir diegti modernias energiją tausojančias technologijas	19.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.462,500	1.462,500	16.575,000	
2.02.03.04.	Didinti energijos išteklių naudojimo efektyvumą visoje šilumos energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo grandinėje	25.600,00	KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	1.920,000	1.920,000	21.760,000	
2.02.03.05.	Plėtoti elektra ir kitais alternatyviais degalais varomų transporto priemonių naudojimą ir skatinti intermodalumą	16.800,00	MSA ŠRSA		2014	2020	1.260,000	1.260,000	14.280,000	
2.02.03.06.	Plėtoti tvarią vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų sistemą	59.380,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	4.453,500	4.453,500	50.473,000	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**

Tikslas **2.03. Didinti teritorinę sanglaudą regionuose**

Uždavinys 2.03.01. Gyvenamosioms vietovėms (tikslinėms teritorijoms) būdingų problemų sprendimas, didinant konkurencingumą, ekonomikos augimą ir gyvenamosios vietos patrauklumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.03.01.01.	Kompleksiškai atnaujinti savivaldybių centrų ir kitų miestų (nuo 6 iki 100 tūkst. gyv.) viešąją infrastruktūrą	157.900,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	11.842,500	11.842,500	134.215,000	

Prioritetas **2. EKONOMIKOS SKATINIMAS**

Tikslas **2.03. Didinti teritorinę sanglaudą regionuose**

Uždavinys 2.03.02. Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinis kaimo vietovių vystymas ir plėtra)

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
2.03.02.01.	Kompleksiškai atnaujinti 1-6 tūkst. gyventojų turinčių miestų (išskyrus savivaldybių centrus), miestelių ir kaimų bendruomeninę ir viešąją infrastruktūrą (derinant „Urban“ tipo priemonę ir kaimo plėtros politikos priemones)	48.000,00	MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	3.600,000	3.600,000	40.800,000	
2.03.02.02.	Remti kaimo atnaujinimą ir plėtrą – atnaujinti mažiau kaip 1 tūkst. gyventojų turinčių miestų, miestelių ir kaimų (iki 1 tūkst. gyv.) viešąją infrastruktūrą (taikant kaimo plėtros politikos priemones)	67.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	5.062,500	5.062,500	57.375,000	

Prioritetas **3. PAŽANGUS VALDYMAS**
 Tikslas **3.01. Stiprinti strategines kompetencijas viešojo valdymo institucijose ir gerinti šių institucijų veiklos valdymą**
 Uždavinys 3.01.01. Diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
3.01.01.01.	Diegti projektų/procesų valdymą, kokybės vadybos sistemas, metodus ir kitas veiklos valdymo gerinimo priemones, vykdyti viešojo valdymo institucijų ir įstaigų valdymo stebėseną ir kokybės vertinimus	4.350,00	KRSA MSA ŠRSA VRSA MarKo		2014	2020	326,250	326,250	3.697,500	

Prioritetas **3. PAŽANGUS VALDYMAS**
 Tikslas **3.01. Stiprinti strategines kompetencijas viešojo valdymo institucijose ir gerinti šių institucijų veiklos valdymą**
 Uždavinys 3.01.02. Didinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
3.01.02.01.	Didinti viešajam valdymui skiriamų išteklių (įskaitant valstybės valdomo komercinio ir nekomercinio turto) valdymo efektyvumą	17.500,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSA		2014	2020	1.312,500	1.312,500	14.875,000	

Prioritetas **3. PAŽANGUS VALDYMAS**
 Tikslas **3.01. Stiprinti strategines kompetencijas viešojo valdymo institucijose ir gerinti šių institucijų veiklos valdymą**
 Uždavinys 3.01.03. Stiprinti institucinius gebėjimus ir didinti valstybės tarnybos patrauklumą

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
3.01.03.01.	Tobulinti viešojo valdymo institucijų vidaus administravimą	2.740,00	KSA KRSA MSA ŠRSA VRSa		2014	2020	205,500	205,500	2.329,000	
3.01.03.02.	Stiprinti aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų grandį ir valstybės pareigūnų (įstaigų vadovų) ir tarnautojų gebėjimus ir kompetenciją	1.480,00	KSA KRSA MSA ŠRSA		2014	2020	111,000	111,000	1.258,000	
3.01.03.03.	Diegti ir plėtoti kompetencijomis grįsto veiklos valdymo modelį	1.700,00	KRSA MSA		2014	2020	127,500	127,500	1.445,000	

Prioritetas **3. PAŽANGUS VALDYMAS**
 Tikslas **3.02. Užtikrinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti**
 Uždavinys 3.02.01. Sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti viešojo valdymo procesuose

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
3.02.01.01.	Tobulinti konsultacijų su visuomene teisinį reglamentavimą, sukurti efektyvų konsultavimosi su visuomene mechanizmą, plėsti konsultavimosi būdus ir vykdyti konsultacijas su visuomene dėl jai aktualių viešojo valdymo klausimų	2.000,00	MSA		2014	2020	150,000	150,000	1.700,000	
3.02.01.02.	Skatinti gyventojus ir vietas bendruomenes dalyvauti sprendžiant viešuosius vietas reikalus	2.150,00	MSA ŠRSA		2014	2020	161,250	161,250	1.827,500	
3.02.01.03.	Didinti seniūno veiklos efektyvumą	4.900,00	KRSA MSA		2014	2020	367,500	367,500	4.165,000	
3.02.01.04.	Kurti elektroninės demokratijos, skaidrumo ir viešumo sprendimus ir priemones	500,00	KRSA MSA		2014	2020	37,500	37,500	425,000	

Prioritetas **3. PAŽANGUS VALDYMAS**
 Tikslas **3.03. Gerinti paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą visuomenei**
 Uždavinys 3.03.01. Gerinti asmenų aptarnavimą viešojo valdymo institucijose ir didinti teikiamų paslaugų prieinamumą visuomenei

Eil.Nr.	Priemonė	Lėšų poreikis (tūkst Lt)	Atsakingas vykdytojas (-ai)	Dalyvaujanti institucija (-os)	Įgyvendinimo pradžia (metai)	Įgyvendinimo pabaiga (metai)	Finansavimo šaltiniai ir jų asignavimų valdytojai			
							Valstybės biudžeto lėšos (tūkst Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst Lt)
3.03.01.01.	Didinti paslaugų prieinamumą ir užtikrinti vartotojų poreikiams ir efektyvumu grįstą paslaugų įvairovę	1.500,00	MSA		2014	2020	112,500	112,500	1.275,000	
3.03.01.02.	Gerinti asmenų aptarnavimo kokybę taikant vieno langelio principą	200,00	MSA		2014	2020	15,000	15,000	170,000	

Iš viso plane:	Lėšų poreikis (tūkst.Lt)	Valstybės biudžeto lėšos (tūkst.Lt)	Regiono savivaldybių biudžetų lėšos (tūkst.Lt)	Europos Sąjungos struktūriniai fondai (tūkst.Lt)	Kiti finansavimo šaltiniai (nurodyti) (tūkst.Lt)
	1.181.037,073	88.577,780	88.577,780	1.003.881,512	

PASTABA. Finansavimas skaičiuotas pagal formulę ES 85,0% + VB 7,5% + SB 7,5%.